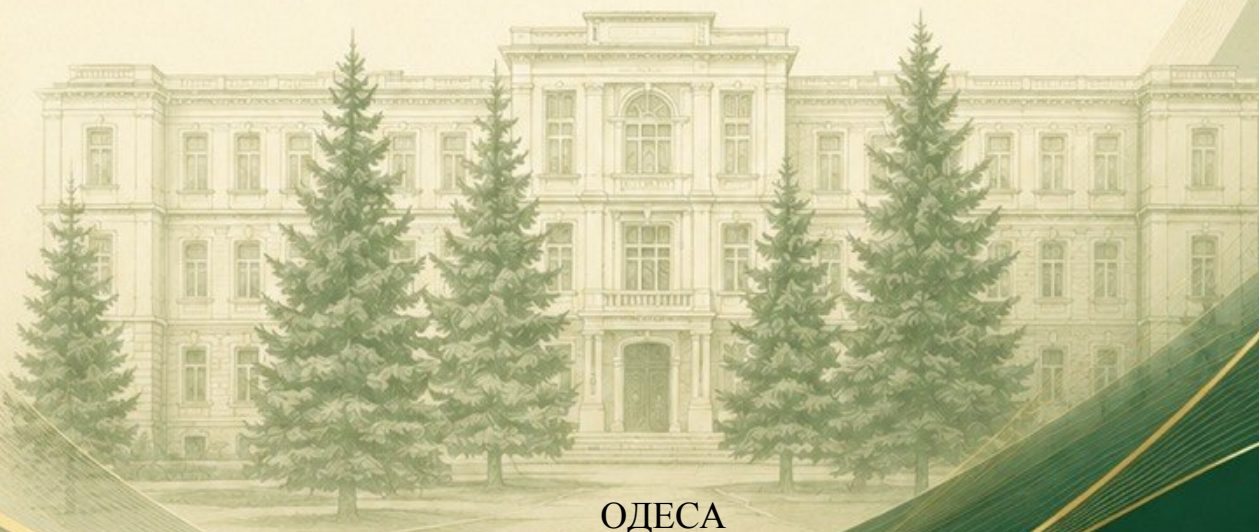

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціальної сфери

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ»

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
У МЕЖАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)
6 червня 2026 року*

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/Zbarska2026>

УДК: 378:159.955:376.37

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи.

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського.

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти.

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №15 від 25 червня 2026 р.)*

Рецензенти:

Форосян Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Литовченко Світлана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями сенсорного розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

«Трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти: інноваційні підходи, методи та технології навчання»: збірник матеріалів конференції у межах всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (стажування). Одеса : Університет Ушинського, 2026. 167 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, присвячені актуальним питанням трансформації освітнього процесу в закладах вищої освіти, упровадженню інноваційних підходів, методів і технологій навчання, а також сучасним практикам у спеціальній освіті, логопедії та інклюзивному навчанні.

У представлених матеріалах науковці висвітлюють теоретичні й практичні аспекти модернізації освітнього середовища, розглядають ефективні форми організації навчання у ЗВО, аналізують можливості застосування інноваційних педагогічних технологій та окреслюють сучасні підходи до роботи в умовах спеціальної й інклюзивної освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

організаційною співпрацею та використанням переваг від неї робить саме підприємство.

Таким чином, взаємодія підприємства з іншими учасниками ринку може принести багато переваг. Водночас, при управлінні розвитком міжорганізаційної співпраці слід звертати увагу на взаємозв'язок між типами партнерів з типами інновацій. Співпраця в галузі процесних інновацій з конкретними партнерами може не призвести до таких значних результатів, як, наприклад, реалізація спільного проекту з тим самим партнером, спрямованого на пошук та розробку інноваційних продуктів.

Список використаних джерел:

1. Калініченко Л. Л., Бредіхін В. М. Проблемні аспекти управління інноваційним потенціалом будівельних підприємств. Ефективна економіка. 2018. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6441>.
2. Лисенко Ю. В. Управління інноваційним розвитком будівельного підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2015. Вип. 4. С. 27—29.
3. Малюта Л.Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : навчальний посібник / Л. Я. Малюта. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. 232 с.
4. Мартиненко М. В. Управління розвитком підприємства в умовах інноваційної знання орієнтованої економіки. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Економічна. 2018. Вип. 94. С. 36—46.
5. I. Novykova Concept of innovative marketing in management of enterprise/ Fedun Igor, L., V., Igor, L.V., Marina, M.K., Marta, O.G. Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems, 2020, 12(7 Special Issue), стр. 352–358
6. Сердюк Т. В., Плячок М. С. Особливості інноваційної діяльності на будівельних підприємствах. Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. 2018. № 2. С. 134—139.

СТАХОВ Арсеній Юрійович

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАПРЯМОМ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

Сучасний етап розвитку системи вищої освіти характеризується активним впровадженням цифрових технологій у навчальний процес. Особливо актуальним це питання є для закладів вищої освіти морського профілю,

оскільки підготовка фахівців морського транспорту потребує поєднання теоретичних знань, практичних навичок та використання сучасних інформаційних технологій. Цифровізація освітнього процесу сприяє підвищенню якості професійної підготовки майбутніх фахівців, адаптації освітнього середовища до міжнародних стандартів та вимог ринку праці.

Трансформація освітнього процесу у здобувачів вищої освіти (ЗВО) морського транспорту передбачає використання дистанційних платформ навчання, електронних освітніх ресурсів, мультимедійних технологій, а також спеціалізованих навігаційних і машинних тренажерів. Однак важливо зазначити, що особливості цифровізації освітнього процесу у ЗВО морського транспорту значною мірою залежать від специфіки спеціальностей та професійного спрямування підготовки здобувачів освіти. Для технічних спеціальностей основна увага приділяється використанню тренажерних комплексів, симуляційних технологій та цифрових систем управління суднами. Натомість для спеціальностей управлінського та логістичного спрямування важливого значення набуває застосування інформаційно-аналітичних систем, цифрових платформ управління перевезеннями, електронного документообігу та сучасних засобів комунікації [6].

У процесі підготовки фахівців з менеджменту морського транспорту цифровізація освітнього процесу орієнтується насамперед на формування управлінських, аналітичних та організаційних компетентностей. Здобувачі освіти опановують цифрові інструменти планування діяльності підприємств, системи управління логістичними процесами, методи аналізу ринку транспортних послуг та засоби автоматизації управлінських рішень. Важливу роль відіграє використання кейс-методів, бізнес-симуляцій та проектного навчання, що дозволяє моделювати реальні ситуації у сфері управління морськими перевезеннями та портовою діяльністю.

Крім того, цифрова трансформація освітнього процесу сприяє міждисциплінарній підготовці майбутніх фахівців. Сучасний ринок праці потребує спеціалістів, які здатні поєднувати знання у сфері менеджменту, логістики, інформаційних технологій та міжнародних транспортних систем. Саме тому заклади вищої освіти морського профілю поступово адаптують освітні програми до умов цифрової економіки та глобалізації транспортної галузі.

Цифровізація освітнього процесу у ЗВО морського транспорту має комплексний характер та реалізується з урахуванням професійної специфіки кожної спеціальності, що забезпечує більш ефективну підготовку майбутніх фахівців до роботи в сучасному цифровому середовищі морської галузі.

Одним із ключових аспектів трансформації освітнього процесу є розвиток змішаного та дистанційного навчання [5]. Такі форми організації освітнього процесу дозволяють забезпечити безперервність навчання, підвищити мобільність здобувачів освіти та розширити доступ до навчальних матеріалів.

Для закладів вищої освіти морського профілю це має особливе значення, оскільки значна частина практичної підготовки та професійного навчання потребує гнучкого поєднання аудиторної роботи й цифрових технологій.

Цифровізація також сприяє індивідуалізації навчання та підвищенню ефективності засвоєння матеріалу. Використання інтерактивних освітніх ресурсів, електронних курсів, відеолекцій та онлайн-тестування дозволяє здобувачам освіти самостійно опановувати окремі теми, контролювати рівень власних знань та формувати навички самоосвіти. У сучасних умовах це є важливою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців морського транспорту.

Оцінювання ефективності впровадження цифрових технологій у освітній процес є важливим елементом управління сучасним закладом вищої освіти. У процесі цифрової трансформації ЗВО морського профілю важливо не лише впроваджувати новітні технології та електронні освітні ресурси, а й визначати рівень їх інтеграції у професійну підготовку здобувачів освіти. Для цього можуть застосовуватися кількісні показники, що дозволяють оцінити ступінь цифровізації освітнього процесу та ефективність використання цифрових інструментів у навчанні.

Для оцінки рівня цифровізації освітнього процесу у ЗВО морського транспорту може використовуватися коефіцієнт цифровізації:

$$K_{\text{ц}} = N_{\text{з}} N_{\text{ц}} * 100 \quad (1)$$

де $K_{\text{ц}}$ — рівень цифровізації освітнього процесу;

$N_{\text{з}}$ — кількість дисциплін або освітніх компонентів, у яких використовуються цифрові технології;

$N_{\text{ц}}$ — загальна кількість дисциплін освітньої програми.

Окрему увагу слід приділити використанню інформаційних систем і цифрових технологій у сфері морської логістики, судноплавства та портової діяльності. Майбутні фахівці повинні володіти навичками роботи з електронними навігаційними картами, автоматизованими системами управління перевезеннями, цифровими платформами обробки вантажів та сучасними засобами комунікації. Саме тому впровадження цифрових технологій у навчальний процес сприяє наближенню освітнього середовища до реальних умов професійної діяльності.

Водночас процес цифровізації освітнього процесу супроводжується певними викликами. Серед основних проблем можна виділити необхідність модернізації матеріально-технічної бази ЗВО, забезпечення стабільного доступу до цифрових ресурсів, підвищення рівня цифрової компетентності викладачів та здобувачів освіти. Крім того, важливим завданням залишається

поєднання цифрових технологій із традиційними методами професійної підготовки, особливо у сфері практичного навчання майбутніх моряків та фахівців морського транспорту.

У сучасних умовах цифрова трансформація освіти тісно пов'язана із впровадженням інноваційних педагогічних методів навчання. У ЗВО морського транспорту все більшого поширення набувають інтерактивні методи викладання, кейс-технології, проєктне навчання. Такі підходи сприяють розвитку аналітичного мислення, професійної відповідальності та здатності швидко приймати рішення в умовах, наближених до реальної діяльності морської галузі.

Крім того, цифрові технології сприяють розвитку міжнародної співпраці між закладами освіти морського профілю. Використання онлайн-платформ, електронних конференцій, вебінарів та міжнародних освітніх програм дозволяє здобувачам освіти та викладачам брати участь у міжнародних наукових і професійних заходах, обмінюватися досвідом та ознайомлюватися із сучасними тенденціями розвитку морського транспорту [5].

Не менш важливим напрямом є формування цифрової культури та інформаційної безпеки у майбутніх фахівців морської галузі. У процесі професійної підготовки здобувачі освіти повинні вміти ефективно працювати з інформаційними ресурсами, аналізувати цифрові дані, використовувати сучасні програмні комплекси та дотримуватися вимог кібербезпеки.

Таблиця 1

Основні напрями цифровізації освітнього процесу у ЗВО морського транспорту

№	Напрямок цифровізації	Технології та інструменти	Значення для ЗВО морського транспорту	Результат для здобувачів освіти
1	Дистанційне та змішане навчання	Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams	Забезпечення безперервності освітнього процесу та доступу до навчальних матеріалів	Підвищення гнучкості та доступності навчання
2	Практична підготовка	Навігаційні симулятори, тренажерні комплекси	Моделювання реальних умов роботи на судні та в порту	Формування професійних компетентностей
3	Управління та логістика	CRM-системи, ERP-платформи, цифрові логістичні сервіси	Ознайомлення з сучасними системами управління перевезеннями	Розвиток управлінських і аналітичних навичок

			та портовою діяльністю	
4	Інтерактивне навчання	Відеолекції, онлайн-тестування, мультимедійні ресурси	Підвищення ефективності засвоєння навчального матеріалу	Розвиток навичок самоосвіти та цифрової грамотності
5	Міжнародна співпраця	Вебінари, онлайн-конференції, міжнародні освітні платформи	Інтеграція у міжнародний освітній та професійний простір	Отримання міжнародного досвіду та професійної комунікації
6	Інформаційна безпека	Цифрові системи захисту даних, кібербезпека	Підготовка фахівців до роботи в умовах цифровізації морської галузі	Формування навичок безпечної роботи з інформацією

Джерело: власна розробка автора

У таблиці (табл. 1) представлено основні напрями цифровізації освітнього процесу у закладах вищої освіти морського транспорту, а також сучасні технології та інструменти, що використовуються у професійній підготовці здобувачів освіти. Наведені дані демонструють, що цифрова трансформація охоплює не лише впровадження дистанційного навчання, а й розвиток практичної підготовки, автоматизацію управлінських процесів, використання інформаційно-аналітичних систем та забезпечення інформаційної безпеки.

Особливу увагу приділено застосуванню цифрових платформ, тренажерних комплексів і сучасних технологій управління логістичними процесами, що сприяє формуванню професійних, аналітичних та цифрових компетентностей майбутніх фахівців морської галузі. Крім того, використання інноваційних методів навчання та міжнародних цифрових платформ забезпечує інтеграцію ЗВО морського профілю до сучасного глобального освітнього простору.

Отже, цифровізація та трансформація освітнього процесу у ЗВО морського транспорту є важливими умовами підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Використання сучасних цифрових технологій, дистанційних платформ, симуляційних систем та інформаційно-аналітичних інструментів сприяє формуванню професійних, управлінських і цифрових компетентностей здобувачів освіти відповідно до сучасних вимог морської галузі.

Важливим аспектом цифрової трансформації є адаптація освітнього процесу до специфіки окремих спеціальностей, зокрема управлінського, логістичного та технічного спрямування. Це дозволяє забезпечити практико-

орієнтовану підготовку фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифровізації морського транспорту та глобалізації транспортних систем.

Таким чином, подальший розвиток цифровізації освітнього процесу у ЗВО морського транспорту сприятиме підвищенню конкурентоспроможності випускників, інтеграції української морської освіти до міжнародного освітнього простору та формуванню сучасного кадрового потенціалу морської галузі.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про вищу освіту» : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Концепція розвитку цифрових компетентностей : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p>
4. Морська доктрина України на період до 2035 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.10.2009 № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1307-2009-p>
5. Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади: монографія / за заг. ред. В. П. Сергієнка; за наук. ред. Н. П. Франчук. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 382 с.
6. IMO. International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW Convention). London : International Maritime Organization, 2018

СИЧУК Ольга Олександрівна
ORCID ID: 0009-0009-5584-946X
DOI:<https://doi.org/10.24195/EducationalProcess2026-3>

ФОРМУВАННЯ АНТИКРИЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ СИТУАЦІЙ

У сучасних умовах суспільних трансформацій, цифровізації, глобалізації та посилення кризових явищ особливого значення набуває проблема професійної гнучкості майбутніх менеджерів освіти. Динамічні зміни економічного, соціального, політичного та безпекового середовища вимагають від майбутніх менеджерів освіти не лише здатності адаптуватися до нових умов, а й уміння прогнозувати можливі ризики, оперативно реагувати на виклики та забезпечувати сталий розвиток організації в умовах невизначеності та кризи. У цьому контексті особливої актуальності набуває адаптивний стиль управління, який підвищує здатність організацій швидко мобілізувати наявні ресурси,

педагогічних спеціальностей: управлінський, освітній та соціально-гуманітарний виміри	
Самойлов Олександр Олександрович, Чудовська Вікторія Анатоліївна Формування інклюзивного менеджменту в сучасному бізнес-середовищі	56
Самойлова Ірина Іванівна, Бобровнік Тетяна Степанівна Вплив цифрових технологій на сучасне просторове планування	58
Собченко Дмитро Анатолійович Формування інклюзивної компетентності майбутнього лікаря в умовах закладу вищої медичної освіти	60
Сотніков Дмитро Анатолійович, Сотнікова Ірина Миколаївна Оцінка адаптивних систем управління інноваційною діяльністю будівельних підприємств	63
Стахов Арсеній Юрійович Цифровізація та трансформація освітнього процесу у підготовці здобувачів вищої освіти за напрямом морського транспорту	65
Сичук Ольга Олександрівна Формування антикризових компетентностей майбутніх менеджерів освіти засобами моделювання управлінських ситуацій	70
Тіщенко Вадим Сергійович Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні загальноінженерних освітніх компонент	73
Торган Світлана Петрівна Емоційний каркас: роль емоційного інтелекту класного керівника у формуванні резильєнтності підлітків під час війни	75
Урум Галина Дмитрівна Цифрові платформи та засоби візуалізації як інструменти трансформації освітнього процесу у викладанні математичного аналізу в закладах вищої освіти	82